

Veľkonočný pondelok, 21.4.2025

Stretnutie na ceste

Lukáš 24,13–31: ¹³ *A hľa, v ten istý deň išli z nich dvaja do mestečka, vzdialeného od Jeruzalema na šesťdesiat honov, ktoré sa volalo Emauzy. ¹⁴ A zhovárali sa o všetkom, čo sa stalo. ¹⁵ Ako sa tak zhovárali a navzájom dotazovali, priblížil sa k nim aj sám Ježiš a šiel s nimi. ¹⁶ Ale ich oči boli zdržiavané, aby Ho nepoznali. ¹⁷ Povedal im: Čo je to, o čom sa idúcky zhovárate medzi sebou? A oni sa zastavili smutní. ¹⁸ Jeden z nich, menom Kleofáš, Mu odpovedal: Ty si zrejme jediný z tých, ktorí sú v Jeruzaleme, a nevieš, čo sa v ňom po tieto dni stalo. ¹⁹ Opýtal sa: A čo? Odpovedali Mu: Čo sa stalo s Ježišom Nazaretským, ktorý bol muž prorok, mocný v skutkoch a slovách pred Bohom a pred všetkým ľuďom, ²⁰ ako Ho veľkňazi a naši poprední mužovia dali odsúdiť na smrť a ukrižovať. ²¹ A my sme dúfali, že On vykúpi Izrael, ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. ²² A naplnili nás úžasom aj niektoré ženy spomedzi našich, ktoré na svitaní boli pri hrobe, ²³ a keď nenašli Jeho telo, prišli a povedali, že sa im aj anjeli zjavili, ktorí hovoria, že žije. ²⁴ I niektorí z našich odišli ku hrobu a našli ho tak, ako aj ženy povedali, ale Jeho nevideli. ²⁵ On im povedal: Ó, nerozumní a leniví srdcom veriť všetko, čo hovorili proroci! ²⁶ Či to Kristus nemusel pretrpieť a (tak) vojsť do svojej slávy? ²⁷ Potom počnúc od Mojžiša a všetkých prorokov, vykladal im v Písmach všetko, čo bolo o Ňom. ²⁸ Vtom sa priblížili k mestečku, do ktorého šli, a On sa tváril, že ide ďalej. ²⁹ Ale zdržiavali Ho: Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už nachýlil. Vošiel teda, aby zostal s nimi. ³⁰ A keď stoloval s nimi, vzal chlieb, dobrorečil, lámal a podával im. ³¹ Tu sa im otvorili oči a poznali Ho.*

Lukášov opis vzkriesenia Pána Ježiša pokračuje iným príbehom, ktorý, ako uvádza, sa udial v ten istý deň. Teda, v prvý deň po sobote, len v neskoršom čase. Dvaja z učeníkov idú do mesta Emauz, ktoré je od Jeruzalema vzdialené asi 7 km. Nie je náhodou, že v tomto príbehu u Lukáša sa Ježiš stretáva so svojimi učeníkmi na ceste. Cesta je charakteristická pre obe diela, ktoré Lukáš napísal. Aj pre evanjelium, aj pre Skutky apoštolov. Mnoho z jeho príbehov sa udialo práve na ceste. Najdôležitejšie stretnutia Pána Ježiša sa u Lukáša odohrali na Jeho ceste z Galilei do Jeruzalema. Skutky hovoria, že prvé sebaoznačenie cirkvi a Ježišových nasledovníkov bolo „CESTA“ („hodos“ – Sk 9,2; 19,9; 22,4). To, čo my v našom preklade máme preložené ako „učenie“, je v pôvodnej gréčtine pomenované „Hodos“ s veľkým počiatočným písmenom. Práve označenie „Hodos“ slúžilo ako metafora pre učeníctvo a nasledovanie Pána Ježiša a Jeho učenia.

Význam „stretnutia sa Ježiša s učeníkmi na ceste do Emauz“ je v tom, že nám hovorí: **Ježiš ide za tými, ktorí majú pochybnosti!** Tí dvaja v našom príbehu boli plní pochybností, plní strachu, zranení nádejou, ktorá sa nenaplnila (v.41). Ježiš ich neodsudzuje za ich pochybnosti a stratu nádeje, ale ide s nimi, počúva ich, kladie otázky, dáva im čas. Viera je proces, rodí sa z otázok, aj zo strachu a obáv, rodí sa z pochybností. **Viera je cesta, ktorej kvalita je v spoznaní Ježiša ako zaslúbeného Mesiáša a v tom, že po tej ceste kráčame s Ním.**

A je tu ešte jedna vec a to, že **Ježiš sa zjavuje uprostred tejto cesty, nie až v cieli.** Pán Ježiš sa pridáva, pristupuje k človeku vtedy, keď hľadá, kráča, zápasí – nie až keď všetko pochopí. On sa s nami stretáva v našej nedokonalosti a pochybnostiach. A pýta sa: „O čom sa to rozprávate?“ Inými slovami: „Čo ťa trápi v tvojom živote? S čím bojuješ? Aký zápas práve teraz prežívaš?“ A táto otázka prinúti učeníkov vysloviť nahlas svoj strach a svoju obavu. Prinúti ich pomenovať to, čo ich bolí a ťaží.

Prvý krok k uzdraveniu je dať svojej bolesti meno. Ježišova otázka ich pozýva k úprimnosti a k otvorenosti. On vie, že sú plní sklamaní, smútku, sú zmätení a kým to nepomenujú, budú sa tým dusiť a ich strach bude rásť. A oni hovoria o tom, čo sa stalo, čo cítili, v čo dúfali a aké boli ich nádeje a pomenúvajú to zlé, čo v tom všetkom vidia.

To druhé, čo Ježiš svojou otázkou ukazuje, je, že chce počúvať. Neprerušuje ich. Hoci pozná odpoveď, lebo **On vie, čo sa stalo**, nechá ich rozprávať. Nezahriakne ich a nespochybňuje ich bolesť. Ani im nehovorí kliše: *Nebud'te smutní!* On nepohŕda ich rozbitým srdcom, ale počúva.

Dokonca dovoľí, aby sa ich bolesť preniesla aj na Neho, keď mu jeden z učeníkov hovorí: „*Ty si zrejme jediný z tých, ktorí sú v Jeruzaleme, a nevieš, čo sa v ňom po tieto dni stalo.*“ (v.18) /kat.prekl. „*Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ...*“; roháč.prekl. „*Či ty jediný pohostíš v Jeruzaleme,...*“/. Z Kleofášových slov cítiť jeho zranenie, ale aj určitú frustráciu, ktorú cítil pri Ježišovej otázke. Ako keby chcel povedať: „*To myslíš vážne? Naozaj ti potrebujem všetko rozprávať a vysvetľovať? Kto vlastne si, že si o ničom nepočul?*“

Grécke „*paroikeis*“, ktoré v našom preklade je opísané ako „*jediný z tých, ktorí sú v Jeruzaleme*“ znamená doslovne „niekto mimo domu, cudzinec, privandrovalec, niekto bez strechy nad hlavou“. Rovnaké slovo sa používa aj pre niekoho, kto žije v krajine bez občianstva. Kleofáš prirovnáva k takémuto cudzincovi Ježiša. Niekoho, kto k nim vlastne nepatrí. Kto s nimi nemá nič spoločné. A skôr, než si urobíme unáhlené závery, evanjelista Lukáš nám rovno dáva vysvetlenie: „*ich oči boli zdržiavané, aby Ho nepoznali.*“ (v.16).

Čo bolo to, čo zdržiavalo ich oči, že nemohli spoznať Pána Ježiša? – rozmyšľali ste niekedy o tomto konštatovaní Lukáša? Viete, niekedy nemôžeme vidieť Pravdu, ak sme presvedčení, že ju vlastne absolútne poznáme a vlastníme ju. Že rozumieme veciam, ktoré sa stali. Nebezpečenstvo je v tom, že podobne, ako Kleofáša a jeho spoločníka, nás môže naša vlastná zaujatosť a naše vlastné obmedzenia, naše vlastné, subjektívne, vysvetlenia situácií, ktoré sa udejú, viesť k tomu, že nám uprostred toho všetkého Ježiš úplne zmizne zo zreteľa. Hoci prichádza k nám, nespoznáme Ho a nevidíme Ho. A nielen Ježiša, ale všetko, čo zmŕtvychvstalý Ježiš stelesňuje – nádej, nový život. Prísľub, že utrpenie a smrť nie sú koncom príbehu.

Ježišova otázka – „**O čom to hovoríte?**“ – nás núti dnes zastaviť sa a venovať pozornosť príbehom, ktoré rozprávame. Situáciám, ktoré opisujeme. Udalostiam, ktoré sa udejú v našom živote. **Čomu v nich venujeme pozornosť? Na koho sa v nich sústredíme?**

Ježišovo stretnutie s učeníkmi na ceste do Emauz je Jeho stretnutím sa s každým z nás na našej vlastnej ceste životom. Niekedy má tá cesta jasný smer, inokedy je plná otázok, niekedy sme na nej unavení, inokedy plní nadšenia. A tam, uprostred toho všetkého, sa k nám pridáva náš Spasiteľ – nie až v cieľi, nie až keď máme veci vyriešené, ale **On je na tej ceste naším životom s nami tu a teraz.**

Aj my máme chvíle, keď Pána Ježiša nespoznávame a nevidíme. Necítíme Jeho prítomnosť – v ťažkých zápasoch, pochybnostiach, sklamaníach. Ale to neznamená, že tam nie je. On kráča s nami aj vtedy, keď si to neuvedomujeme a ani nepripúšťame. Naopak, On trezlivpo počúva, plný pochopenia pripomína pravdy z Jeho Slova, ktoré poznáme. A áno, niekedy sa chytá za hlavu a upozorňuje nás, akí sme nerozumní a leniví porozumieť tomu, čo už vlastne o ňom vieme. Nepotrebujeme nič viac, len stáť a dôverovať tomu, čo už nám o sebe zjavil. Ale neodsudzuje. Práve naopak, **proces uzdravenia začína rozhovorom s nami.** Pýta sa, ako sa máme, čo nás trápi, vedie nás k tomu, aby sme pomenovali veci vo svojom živote a potom prichádza s odpoveďami.

To, čo nám Pán Ježiš ponúka svojou prítomnosťou, je možnosť získať nový pohľad na veci, situácie, udalosti. Jeho prítomnosť uzdravuje a odкрýva pred nami, rovnako, ako pred učeníkmi, skutočnú pravdu. Dáva sa nám spoznávať v obyčajnosti a nám dobre známých veciach, tak, ako sa učeníkom na ceste do Emauz dal spoznať pri lámaní chleba, ktoré toľkokrát s Ním zažili. **Častokrát Pána Ježiša stretneme v každodenných maličkostiach, v okamihoch stretnutí s ľuďmi, v tichu, v obyčajnom kvete.** A keď Ho zrazu uvidíme, **vtedy sa stane zázrak.** Zázrak, ktorý nás zavolá späť do života, rozhorí v nás nanovo vieru jasným plameňom, vráti nám radosť zo života s Ním. Amen.